STICHTING

FORT ORDONNANS

AUGUSTUS 1996

UITGAVE: NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM 'FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND'

Het is 13 mei 1940 als minister-president De Geer en negen van zijn ministers in Kamer 2, de werkruimte voor de officieren, hun laatste kabinetsvergadering op Nederlandse bodem houden. En vanaf 31 augustus 1996 zal deze historische gebeurtenis herleven voor de bezoekers in het fort. Dan wordt namelijk de in oude staat teruggebrachte Kamer 2 officieel geopend.

Officiele opening op 31 augustus

Precies 56 jaar nadat overgrootmoeder Wilhelmina per torpedobootjager vanuit Hoek van Holland naar Engeland vertrok, landde Willem-Alexander met een helicopter op het Fort-terrein. De Kroonprins bracht een bliksembezoek aan de semaphoor om later - per schip van het Rotterdams Havenbedrijf - weer uit De Hoek te vertrekken richting Europoort. FOTO: PIET VAN NOORT, NEDERLANDS KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM

Historische vergadering herleeft in Kamer 2

'We hebben bewust voor die datum gekozen', vertelt Fortvoorzitter Jan Wouters. 'Vroeger werd op 31 augustus Koninginnedag gevierd. Het was de verjaardag van Koningin Wilhelmina. Zij speelt ook een rol in het verhaal, omdat zij op diezelfde 13e mei 1940 vanuit Hoek van Holland naar Engeland vertrok.'

De officiele opening zal een extra feestelijk karakter krijgen. 'Op 18 augustus is het precies 10 jaar geleden, dat de 'Stichting Fort aan den Hoek van Holland' in het leven werd geroepen. We willen daar toch even bij stil staan. De opening van deze Kamer is daar een mooie gelegenheid voor.'

Kamer 2 is voor het publiek voor het eerst te bezichtigen in het weekend van 7 en 8 september.

Geschiedenis

Dirk Ruis heeft zich verdiept in de geschiedenis van die 13e mei 1940. Het verhaal staat uiteraard in deze Fort Ordonnans.

In Kamer 2 zijn straks De Geer en zijn ministers in vergadering te zien. Het inrichten van de Kamer was geen probleem. Ook de schitterende poppen waren 'uit voorraad leverbaar' uit het eigen Fort-atelier.

Kostuums

Wat wel veel moeite heeft gekost, was het vinden van de juiste kostuums. Want wie heeft nog een 'net pak' uit die periode hangen? Het was natuurlijk de tijd, dat de meeste mannen wel een trouw- en rouwpak bezaten, waar ze heel zuinig op waren. Collectiebeheerder Piet van Noort: 'Maar velen van die generatie zijn al verhuisd naar een ouderenwoning of bejaardentehuis en hebben zo'n pak bij de verhuizing meteen meegegeven met de lorrenboer.' Na een oproep in verschillende kranten konden de ministers echter alsnog in het juiste pak worden gehesen. Want Van Noort werd uiteindelijk overspoeld door telefoontjes van ouderen, die nog wel wat op zolder hadden hangen. Kostuums, maar ook overhemden, (bol-)hoeden en schoenen werden in veelvoud aangeboden.

Het inrichten van Kamer 2 is overigens mogelijk geworden dankzij een fikse financiele bijdrage van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam en de Beneden Maas. Dirk Ruis: 'Op woensdag 6 september 1995 bezocht een delegatie van de commissie Recreatie en Toerisme van de Kamer Hoek van Holland. Ik heb ze door een gedeelte van het fort mogen rondleiden.'

'Na het bezoek liet de commissie ons schriftelijk weten, dat zij zeer onder de indruk waren van de door de vrijwilligers geleverde prestaties en de opzet van het museum en dat zij met ons wilden overleggen over het ondersteunen van bepaalde activiteiten.'

'Dit resulteerde in overleg met de beleidsmedewerker 'Recreatie en Toerisme' van de Kamer, die stelde dat wij een eenmalige subsidie mochten aanvragen voor een concreet project.'

'Hierna kwamen we tot de conclusie dat het inrichten van Kamer 2 een goede activiteit zou zijn, waarmee de Kamer ons zou kunnen helpen.'

Er werd een begroting ingediend, die op bijna tienduizend gulden uitkwam. 'Kort voor de Kerst kreeg ik de mededeling, dat de commissie en het bestuur van de Kamer accoord waren gegaan. Begin januari kregen we de bevestiging dat het bedrag was overgemaakt op onze rekening.'

INHOUD

3 Ministers vergaderen voor de laatste keer

5 Gijs den Harder onthult zitbank

6 Voordeurdelers in de 'torpedokamer'

Jongste geschiedenis wordt vastgelegd

Esther van den Berg en Sandra Ruis hebben de afgelopen maanden keihard gewerkt. Begin dit jaar kwamen zij op het idee om bij het 10-jarig bestaan van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland op 18 augustus 1996 een boekje te presenteren, waarin uitgebreid verhaald zou gaan worden over wat er in al die jaren gebeurd was.

Een van de eerste 'opstellingen'. FOTO: WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Esther en Sandra: 'Wij zijn alle notulen van de bestuursvergaderingen door gaan lezen. Wij hebben bij iedereen gevraagd om foto's, om verhalen. We hebben krantenartikelen doorgenomen. Gelukkig is alles uit de afgelopen tien jaar bewaard gebleven.'Het viel niet altijd mee: 'Vooral met namen ga je gauw in de fout. Je zult iemand vergeten. Dat kan gewoonweg niet. Maar het is best moeilijk om alle vrijwilligers te achterhalen. Er hebben zoveel mensen gewerkt in het fort in al die jaren.' Sommigen zijn al van het begin af aktief als vrijwilliger. Anderen werkten er geruime tijd en stopten er om de een of andere reden mee. 'Door aan iedereen maar veel te vragen, door teksten die we klaar hadden weer aan anderen te laten lezen, hebben we een zo compleet mogelijk verhaal kunnen maken.'

Esther en Sandra geven het boekje overigens - om het maar zo te zeggen - 'in eigen beheer' uit. 'Nee, het wordt niet officieel gedrukt door Johan Koopmans en Willem van der Stap van onze eigen Fort-drukkerij. Dat zou een te kostbare geschiedenis worden. Het boekje wordt maar in een beperkte oplage gemaakt. Het is uitsluitend bedoeld voor de vrijwilligers. Het is hun verhaal geworden. Wij hebben het nu gewoon gekopieerd.'

Hoewel Sandra en Esther het dus geschreven hebben vo hun collega-vrijwilligers, zullen we in de komende edities van de Fort Ordonnans er uiteraard uitgebreid op terug komen.

H. Uitterhoeve start de documentaire. Links een glunderende fort-voorzitter.

Unieke documentaire in premiere gegaan

Tijdens de gebruikelijke openingsweekenden van het Fort wordt een unieke documentaire vertoond, die is samengesteld door een aantal vrijwilligers.

Het is een prachtige film, waarin op een heel indringende manier de geschiedenis van het Fort in de meidagen van 1940 in beeld is gebracht. De dokumentaire is een perfecte aanvulling op de geschiedenis van Kamer 2, die op 31 augustus officieel wordt geopend. De film kon worden gemaakt dankzij een financiele injectie van het VSB-fonds Westland.

In totaal heeft het Fonds 28.000 gulden overgemaakt. Van dat geld werd niet alleen de film gedraaid, maar konden er ook diorama's worden gemaakt en konden er kozijnen en glas voor vitrines worden aangeschaft. Ter afsluiting van het project werd het startsein voor de film-premiere gegeven door H. Uitterhoeve, de voorzitter van het VSB Fonds Westland.

Fort-voorzitter nu ook overdag aan de slag

Voorzitter Jan Wouters is tegenwoordig bijna dagelijks overdag in het Fort te vinden. Hij heeft namelijk onlangs afscheid genomen van zijn werk als hoofd Bureau Wapens en Munitie van de Centrale Recherche van de Koninklijke Marechaussee.

Natuurlijk werd het afscheidsfeestje gegeven in het Fort. 'Je eigen Koninkrijkje', zou zijn directe chef, majoor mr. C. Kuijs het betitelen.

Terwijl in het Fort verheugd werd gereageerd op het feit, dat de voorzitter nu als full-time vrijwilliger zich in kan zetten, was het bij de Marechaussee toch wel even slikken. Want zoals het Kuijs het zei: 'We verliezen een wandelende databank, die alle gegevens over wapens en munitie zo kon ophoesten; een van de professoren op dit gebied, die heel veel erkenning daarvoor heeft gekregen en ook heel wat bereikt heeft voor het wapen; een wapendeskundige die we echt zu len missen.'Maar Wouters was ook ' een goed collega, die voor gezelligheid zorgde; een persoonlijkheid. Dankzij het vaderlijke in je kon je als het nodig was ook even rustig met je praten.'

Majoor Kuijs (l) drinkt nog even een borrel met Margo en Jan Wouters. FOTO: RONALD STAM WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Kamer 2 doordrenkt van historie

Ministers vergaderen voor de laatste keer

Als op 31 augustus Kamer 2 officieel wordt geopend, is een belangrijk moment uit onze vaderlandse geschiedenis in beeld gebracht: de laatste vergadering van het kabinet De Geer op Nederlandse bodem. Dirk Ruis heeft het verhaal van die 13e mei 1940 weten te achterhalen.

Fort-bestuurslid Dirk Ruis is in de geschiedenis van die 14e mei 1940 gedoken. Maar hij doet nog meer. Zo is hij onlangs als vrijwilliger de Kamer van de Poppenmakers van het Fort ingegaan... Waar hij straks komt te staan, is nog een verrassing.

FOTO: RONALD STAM/WEGENER SIJTHOFF WEEKBLADEN

Dirk Ruis: 'In de nachtelijke uren van 13 mei 1940 bevindt Koningin Wilhelmina zich in haar paleis aan het Noordeinde in Den Haag, De ministers zijn op dat moment in het gebouw van het Ministerie van Economische Zaken aan de Bezuidenhoutseweg. Zij zitten in de schuilkelder onder het gebouw en bespreken de situatie waarin ons land zich bevindt. Zij hebben al besloten om de Koningin te adviseren de residentie te verlaten. Maar wat het Kabinet moet doen, weten ze nog niet.'
Ook opperbevelhebber generaal Winkelman is bij het beraad aanwezig. 'Hij rapporteert omstreeks half vier die nacht mondeling aan de minister van Defensie Dijxhoorn, dat de situatie kritiek begint te worden.'

Voorbereid

Dirk Ruis: 'Generaal Winkelman heeft dan de Koningin al persoonlijk in kennis gesteld van de zeer ongunstige toestand, waarin ons land verkeert. Hij zegt tijdens dat gesprek echter nog niet dat het raadzaam is dat de Koningin het land verlaat. Hij bereidt haar daar echter wel op voor door te zeggen dat de toestand ernstig is.'
'Minister Dijxhoorn is van mening, dat de Koningin en de ministers het land moeten verlaten om te voorkomen dat zij in handen van de vijand vallen. De meerderheid van de aanwezigen meent echter dat er nog geen beslissing hoeft te worden genomen.'
'Omstreeks vijf uur vervoegt de chef van de Marine Staf vice-admiraal J.Th. Furstner zich bij minister Dijxhoorn. Hij vraagt hem wat zijn taak zal worden. Dijxhoorn antwoordt dat de Opperbevelhebber dat moet beoordelen, maar dat hij hem zou aanraden naar Engeland te gaan en zoveel mogelijk schepen met zich mee te nemen. Verder krijgt de vice-admiraal de opdracht zich in verbinding te stellen met de Britse marine-attache admiral Dickens om te vragen of de Britse Admiraliteit enige torpedobootjagers ter beschikking wil stellen om de Koningin en de ministers te vervoeren.'

Ministerraad

Omstreeks zes uur komt de Ministerraad bijeen. Generaal Winkelman zet in het kort de situatie uiteen: Duitse pantsertroepen voorzien van tanks rukken via Brabant en de Moerdijkbrug op naar Rotterdam, de Maasbruggen in Rotterdam zijn bezet door Duitse soldaten, in de Grebbelinie zijn Nederlandse soldaten in zware gevechten gewikkeld met Duitse soldaten. In het Westland en rondom Den Haag zijn Duitse parachutisten en luchtlandingssoldaten geland en de vesting Holland wordt direct door de vijand bedreigd.
Ruis: 'Minister Dijxhoorn wil dat de Koningin en de ministers zo snel mogelijk Den Haag verlaten. Ook wil hij dat de gevechten stoppen als de strijd doelloos en nutteloos zal zijn. Hij wil geen onnodige verliezen.'
Winkelman is daar fel op tegen. Hij wil dat de regering op haar post blijft en dat leger en regering tot het uiterste weerstand bieden. Hij is bang dat door het vertrek van de Koningin en de ministers het moreel van leger en bevolking in elkaar zal zakken.

Vertrouwen

Over een punt wordt het Kabinet het eens: de Koningin moet het land verlaten. Minister Dijxhoorn krijgt opdracht dit de Koningin te gaan vertellen. Maar Wilhelmina heeft weinig vertrouwen in de regering en legt het advies naast zich neer.
De Ministers gaan daarna weer om de tafel zitten om te overleggen hoe ze dit probleem moeten aanpakken.
Als generaal Winkelman echter omstreeks 07.00 uur via haar adjudant overste Phaff aan de Koningin laat weten 'dat het wenselijk is dat Hare Majesteit weggaat' neemt zij het advies wel aan. Winkelman is een van de weinigen waarin Wilhelmina vertrouwen heeft.
Wilhelmina besluit naar Zeeuws-Vlaanderen te gaan. Dit gebied is nog stevig in Nederlandse handen en hier zijn ook Franse troepen aangekomen. Vanuit Zeeland kan zij leiding geven aan de strijd om Nederland.
De chef van de Marinestaf krijgt omstreeks 07.00 uur bericht van de Britse Marine-attache dat er omstreeks 10.00 uur vijf Britse torpedobootjagers in Hoek van Holland zullen zijn, waarvan een binnengaats. Dit wordt doorgegeven aan Wilhelmina.
Er wordt een militair escorte samengesteld, die de Koningin moet gaan begeleiden. Het bestaat uit leden van de 7e Compagnie Politietroepen en enkele pantserwagens. Dirk Ruis: 'De manschappen worden bewapend met elk drie handgranaten, een

ZIE VERDER OP PAGINA 4

FORT ORDONNANS

Uitgave van de stichting 'Fort aan den Hoek van Holland, beheerder van het Nederlands Kustverdedigingsmuseum, Stationsweg, Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland. Telefoon/Fax (01747) 382898.

Voorzitter: Jan Wouters.

Redactie: Marijke Brabander
Vormgeving: Koos Jeremiasse
Druk: Johan Koopmans en Willem v.d. Stap

VERVOLG VAN PAGINA 3

karabijn en een pistool.'
Aan de achterzijde van de Koninklijke Stallen stappen de manschappen in twee kleine vrachtauto's met open laadbak. In elke auto zitten zes tot zeven man en een sergeant met een mitrailleur.
Omstreeks 10.00 uur gaan de poorten van de Koninklijke Stallen open en komt een aantal personenauto's naar buiten rijden. Hierop vertrekt de stoet naar Hoek van Holland.

Niet schieten

Omdat men ervan uitgaat, dat onder de samengestroomde mensen Duitse parachutisten kunnen zijn, wordt iedereen gedwongen met de handen omhoog te gaan staan. Ook onderweg, als de stoet moet stoppen, moeten de voorbijgangers met de handen omhoog. Soms wordt er vanuit het escorte geschoten. De Koningin roept dan: 'Niet op onschuldige mensen schieten.'
Na een uur wordt Hoek van Holland bereikt. Het gezelschap ziet, dat er op enkele plaatsen in het dorp brand is uitgebroken en dat Engelse militairen bezig zijn met het maken van loopgraven.
Als een gedeelte van de stoet het haventerrein nabij het station oprijdt, is er al luchtalarm gegeven omdat een Duits vliegtuig overvliegt.
Er ontstaat een luchtgevecht, waarbij drie Engelse jagers het Duitse vliegtuig verdrijven. De Koningin staat met hofdame mejuffrouw T. van Rijn van Alkemade bij een loods te wachten op het einde van het luchtalarm. Beide dames zijn gekleed in een militaire overjas en hebben een helm op.
De commandant Luchtverdediging, luitenant-generaal P.W. Best, heeft overigens extra luchtafweergeschut naar Hoek van Holland laten brengen om de doortocht van de Koningin te beveiligen tegen aanvallen van Duitse vliegtuigen.

Breskens

Als het sein veilig wordt gegeven, vertelt Koningin Wilhelmina captain Halsey, de oudste commandant van de Britse torpedojagers, dat ze naar Breskens wil. Dirk Ruis: 'Hierop stelt hij H.Ms. Hereward tot haar beschikking, waarop ze aan boord gaan van deze Britse torpedobootjager.'
De positiecommandant te Hoek van Holland, kapitein-luitenant ter zee J. van Leeuwen krijgt omstreeks 11.00 uur telefonisch bericht dat de Koningin op de Harwichkade is aangekomen.

Wilhelmina wachtte de komst van de Duitsers niet verder af. FOTO: RONALD STAM/WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Hierop rijdt hij samen met zijn chef-staf, kapitein-luitenant ter zee J.J. Logger naar de aanlegsteiger. Hier hoort hij dat Wilhelmina al aan boord is van de Hereward.
De bedoeling is nog steeds naar Breskens te varen.
De commandant van de Hereward, luitenant ter zee C.W. Greenig, vraagt Van Leeuwen welke koers hij moet varen. Ook vraagt hij of een van de zee-officieren mee kan gaan in verband met het varen langs de kust en het binnenlopen van het zeegat te Vlissingen. De tocht zal zeer gevaarlijk zijn omdat deze door een mijnenveld gaat. Van Leeuwen geeft hierop Logger opdracht om mee te gaan als loods-officier.
Als de Hereward de Nieuwe Waterweg is uitgevaren, blijkt de zee rustig te zijn. Het is mooi weer. Men volgt de kustlijn in de richting van de Westerschelde.
Onderweg hoort men echter over de scheepsradio dat Duitse vliegtuigen erg aktief zijn boven Zeeland.

Harwich

In de hut van de commandant volgt nu een discussie over de plaats van bestemming. Ruis: 'Men wil graag overleg plegen met de commandant Zeeland, Schout bij Nacht Van der Stad. Er wordt contact opgenomen met de Britse Jagercommandant. Deze laat weten dat radiocontact niet mogelijk is, omdat hij in verband met de veiligheid van zijn schip, opdracht heeft gekregen op geen enkele wijze contact op te nemen met de wal.'
Wilhelmina overlegt nu met haar adjudanten Beelaerts van Blokland en Test van Goudriaan over een andere bestemming. 'Men komt tot de conclusie, dat Breskens te gevaarlijk is. Terugvaren kan ook niet meer. De enige mogelijkheid is naar Harwich in Engeland te varen.'
Hoewel Wilhelmina te kennen geeft, liever in Nederland te blijven, weten de anderen haar ervan te overtuigen dat zij vanuit Engeland meer voor ons land zou kunnen doen.
Uiteindelijk meert de Hereward omstreeks 17.00 uur af aan de Parkeston Quay in Harwich.

Londen

Met een extra trein vertrekt Wilhelmina naar Londen, waar zij om 20.00 uur aankomt. Op Liverpool Street Station wordt zij opgewacht door de Engelse Koning en Koningin, door Prinses Juliana en Prins Bernhard en de ministers Van Kleffens en Welter. Daarna vertrekt het gezelschap naar Buckingham Palace.
In de vroege ochtend van 1 mei 1940 vaardigt Wilhelmina in Londen een proclamatie uit: 'Nadat volstrekt zeker was ge-

ZIE VERDER OP PAGINA 5

BRONNEN

- Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereld Oorlog, door dr. L. de Jong, Staatsuitgeverij 1970
- Verslag van J.P. Maertens, toenmalig lid van de 7e compagnie, klasse E, politietroepen
- Rapport krijgsverrichtingen Hoek van Holland van Kapitein-luitenant ter zee J. van Leeuwen
- Aantekeningen van de Chef Staf der Positie Hoek van Holland, Kapitein-luitenant ter zee J.J. Logger
- West- en Noordfront Vesting Holland mei 1940, bewerkt door V.E. Nierstrasz, Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf 1961
- Beknopt overzicht van de Krijgsverrichtingen der Koninklijke Landmacht 10-19 mei 1940, uitgegeven door de Kon. Ned. Vereniging 'Ons Leger' te 's-Gravenhage 1947
- Verslag enquetecommissie Regeringsbeleid 1940-1945, diverse verhoren van de betrokken personen o.a. 9096 e.v. vice-admiraal Furstner en min. Dijxhoorn 7704 e.v. gen. Winkelman brief d.d. 07-02 1949 aan de enq. comm. van J. van Andel, 11537 e.v. de Jonge van Ellemeet, 14334 e.v. Phaff, 12703 e.v. Beelaerts van Blokland.

VOLG VAN PAGINA 4

worden dat Wij en Onze Ministers in Nederland niet langer vrijelijk konden voortgaan met de uitoefening van het Staatsgezag, moest het harde maar noodzakelijke besluit worden genomen den zetel der Regering te verplaatsen naar het buitenland voor zoolang als onvermijdelijk en met de bedoeling Ons terstond weer in Nederland te vestigen zoodra zulks maar eenigszins kan. De Regeering bevindt zich thans in Engeland. Zij wenscht een regeringscapitulatie te voorkomen. Daarbij blijft het Nederlandsche grondgebied, dat in Nederlandsche handen blijft, in Europa zowel als in Oost- en West-Indie, een souvereine staat, die zijn stem als volwaardig lid der statengemeenschap en in het bijzonder in de beraadslagingen van de gezamenlijke bondgenooten zal blijven laten hooren en tot zijn recht zal weten te brengen. De militaire overheid en in hoogste ressort de opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, beoordeelt thans welke maatregelen in militair opzicht noodig en verantwoord zijn. Daar waar de overweldiger heerscht, moeten de plaatselijke burgerlijke overheden alles blijven doen wat in het belang der bevolking nuttig kan zijn en in de eerste plaats medewerken tot het bewaren van orde en rust.
Ons hart gaat uit naar Onze Landgenoten in het vaderland, die harde tijden zullen doormaken. Maar Nederland zal zijn

IN MEMORIAM

De Werkgroep Oud-Gedienden heeft de volgende kennisgeving van overlijden ontvangen:

A. Batenburg de Jong - Ltg 1937/2 reg. Kustart. - geboren 24 maart 1918 - overleden 23 januari 1996

M. Beerens - beroeps Kon. Marine - geboren 7 februari 1918 - overleden 1 maart 1996

W. Poldervaart - Ltg 1937 reg. Kustart. - geboren 9 januari 1917 - overleden 1 mei 1996

Namens bestuur en werkgroep hebben we de familie inmiddels onze deelneming betuigd met 't verlies.
De Werkgroep zou het bijzonder op prijs stellen bij verhuizing of overlijden hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te worden gesteld.

Bunkertje verhuist naar het Fort-terrein

Het is een bunkertje uit de Eerste Wereldoorlog. Een Hollands waarnemingsbunkertje om preciezer te zijn. Het is gevonden bij de Hillwoning in Hoek van Holland en zal binnenkort op het Fortterrein terug te vinden zijn.
Piet van Noort van het Fort: 'Het is een tijdje geleden bij werkzaamheden gevonden. Eigenlijk weet niemand waarvoor dat bunkertje daar stond. We denken dat het onderdeel uitmaakte van een loopgraaf.'
Overigens is het niet zo heel erg klein. Het is zo'n drie meter hoog. Binnen zitten aan weerskanten drie treden om naar boven te kunnen klimmen.
Van Noort: 'Binnenkort hopen we meer te kunnen weten over de geschiedenis ervan.'

Gijs den Harder onthult zitbank

Hij moest om gezondheidsredenen afscheid nemen van de Werkgroep Oud-gedienden. Maar zoiets kan in het Fort natuurlijk nooit onopgemerkt voorbij gaan...
Daarom was het Gijs den Harder, die tijdens de reunie van oud-gedienden een zitbank mocht onthullen in de Herdenkingskamer.
De bank is een kado van de werkgroep aan het Fort. 'We hadden' vertelt Piet van Noort, 'in feite een positief saldo. De meeste oud-gedienden maken meer geld over dan wij als bijdrage voor de reunie vragen. Met die centen wilden we wat doen.
Omdat we vaak hoorden, dat bezoekers toch wel een rustpunt misten in de kamer, besloten we een bank te schenken.'

Gijs den Harder (r) onthult de bank.

FOTO: WEEKBLAD SCHOUWEN-DUIVELAND

'Ik dacht: nou hebben we iets bijzonders'

'Toen we het programma samenstelden, dacht ik: nou hebben we toch iets bijzonders ter afsluiting. Dat is perfect. Een rondleiding door het Fort. Komt De Wit in het Fort, blijkt hij er kort geleden nog twee keer te zijn geweest....'
Politie-voorlichtster Cristel Willems van Rotterdam Rijnmond district Waterweg kan er achteraf toch wel een beetje om lachen. Want ook zij weet nu: heel veel mensen kennen het Fort...De Wit is de Rotterdamse hoofdofficier van Justitie. Hij bracht op 4 juli een werkbezoek aan de 'unit Waterweg-Noord' waaronder ook Hoek van Holland valt. Zijn werkbezoek betitelde hij zelf als 'even bijpraten'. De afsluiting was dus in het Fort, waarbij onder meer politie-officieren en verschillende burgemeesters aanwezig waren.

Voor De Wit (r) was het Fort al bekend terrein.

FOTO: RONALD STAM WEGENER SUTHOFF WEEKBLADEN

Fort heeft voordeurdelers

Sinds een paar maanden kent het Fort ook voordeurdelers. Het zijn de leden van de Societe de la Grande Armee, die zijn ingetrokken in de 'torpedokamer'. Het is, om een beetje oneerbiedig te zeggen, een club van mensen die met tinnen soldaatjes 'spelen'. Dat 'spelen' is niet voor niets tussen aanhalingstekens gezet. De leden brengen namelijk historische veldslagen in beeld. Op zondag 5 mei waren de leden voor het eerst in actie te zien in het Fort. Zij herhaalden daarbij de slag bij Castricum van 6 oktober 1799 en de slag bij Hydaspes in India van 326 v. Chr.
Er bleek een geweldige belangstelling te bestaan voor dit fenomeen. De koffiekamer, waarin de veldslagen te zien waren, zag zwart van de bezoekers, die buitengewoon geïnteresseerd bleken te zijn in deze wereld van soldaten, olifanten, speren en geweren.
De Societe de la Grande Armee is in 1971 opgericht door een aantal verzamelaars van tinnen soldaatjes. Inmiddels heeft de club zo'n veertig leden, die een tot twee keer per jaar naar buiten treden, waarbij dan meerdere veldslagen worden nagespeeld. Deze 'war games' zijn overigens aan vaste spelregels gebonden.
In Nederland zijn slechts vier clubs te vinden, die zich met 'war games' bezighouden.

'Een buitengewoon realistisch spel'.

FOTO: WESTLANDS FOTOBURO

Beetje eng....

Een beetje eng was het allemaal wel, die ontruimingsoefening op dinsdag 2 april.
Het is een jaarlijkse terugkerende 'must' voor de brandweer van het Fort. Iedereen die ook maar een beetje bij de veiligheid van het fort is betrokken, is bij zo'n oefening aktief. Dan hebben we het natuurlijk allereerst over de brandweer, maar ook over de ontruimers en de EHBO-ers. Lotus-slachtoffers zorgen voor een realistisch tintje, terwijl familie, kennissen en vrienden voor publiek spelen. Dit keer hadden de organisatoren wel een buitengewoon realistisch 'spel' in elkaar gezet, waarbij schreeuwende slachtoffers tegenstribbelend werden afgevoerd. En waarbij de bezoekers snel de trappen werden 'afgejaagd'.

Openingstijden 1996

Het Kustverdedigingsmuseum is in 1996 nog geopend op 7 en 8 september; 5 en 6 oktober; 2 en 3 november. Op de zaterdag is het museum geopend van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 11.00 tot 16.00 uur.
De toegangsprijs bedraagt *f*4,50 voor volwassenen en *f*2,50 voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en 65-plussers.

Rondleidingen

Voor groepen van minimaal tien personen kunnen er op afwijkende tijden (eventueel ook in de avonduren, maar niet op zondag) rondleidingen worden georganiseerd. De kosten bedragen *f*3,50 per persoon. (Voor scholen *f*3,- per persoon). Voor een afspraak kan kontakt worden opgenomen met het Kustverdedigingsmuseum op (0174) 382898; met J. Admiraal (coordinator rondleidingen) op (0174) 383387 en met J. Wouters op (0174) 383128.

VVV rondleidingen

Via de VVV Hoek van Holland kan men individueel inschrijven op een rondleiding. Daarvoor moet men zich uiterlijk een dag van tevoren aanmelden bij de VVV aan de Hoekse Brink, telefoon (0174) 382456. Ook de kosten (*f*4,- per persoon) moeten vooraf bij de VVV worden betaald. In 1996 zijn er nog rondleidingen op 22 en 24 oktober en 27 december. De rondleidingen beginnen om 13.30 uur.

Begunstigers

Het Kustverdedigingsmuseum wordt mede in stand gehouden door begunstigers. Men kan begunstiger worden door minimaal *f*25,- over te maken op rekeningnummer 32.32.90.906 bij de Rabobank; rekeningnummer 81.03.12.328 bij de VSB-bank of Postbanknummer 12.64.57 ten name van de stichting Fort aan den Hoek van Holland.
Met een eenmalige bijdrage van minimaal *f*500,- wordt men 'Begunstiger voor het leven'.
Bedrijven kunnen zich aanmelden als sponsor. Dit kost minimaal *f*300,- per jaar, waarvoor men een naamsvermelding krijgt op het sponsorbord.
Zowel begunstigers als sponsors ontvangen een gezinskaart waarop tijdens de openingsdagen gratis het Kustverdedigingsmuseum kan worden bezocht. Verder ontvangt men vier keer per jaar de 'Fort Ordonnans'.